

Brussell, 4 ta' Diċembru 2025
(OR. en)

16330/25

COMPET 1294	POLCOM 369
IND 577	FDI 59
MI 1010	ENV 1333
RELEX 1625	ENER 649
WTO 123	DUAL USE 59
COMER 183	TELECOM 458
CYBER 365	MAP 155
RECH 544	RC 56
PROCIV 177	

NOTA TA' TRAŻMISSJONI

minn:	Is-Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmata mis-Sa Martine DEPREZ, Direttur
data meta waslet:	3 ta' Diċembru 2025
lil:	Is-Sa Thérèse BLANCHET, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea

Nru dok. Cion:	COM(2025) 945 final
Suġġett:	KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI Il-Pjan ta' Azzjoni RESourceEU Inħaffu l-pass tal-Istrateġija tagħna dwar il-Materja Prima Kritika biex nadattaw għal realtà ġdida

Id-delegazzjonijiet isibu mehmuż id-dokument COM(2025) 945 final.

Mehmuż: COM(2025) 945 final

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 3.12.2025
COM(2025) 945 final

**KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW,
LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-
KUMITAT TAR-REĠJUNI**

Il-Pjan ta' Azzjoni RESourceEU

**Inhaffu l-pass tal-Istrateġija taghna dwar il-Materja Prima Kritika biex nadattaw ghal
realtà ġdida**

KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI

Il-Pjan ta' Azzjoni RESourceEU

Inhaffu l-pass tal-Istrategija tagħna dwar il-Materja Prima Kritika biex nadattaw ghal realtà ġdida

INTRODUZZJONI

L-istorja għallmitna li bl-ambizzjoni meħtieġa u bl-ghodod it-tajba, l-UE kapaċi tnaqqas saħansitra dipendenzi li rabbew għeruq fondi. Dan hareġ fid-dieher b'REPowerEU¹, li sawwar mill-ġdid ix-xenarju tal-enerġija tagħna, inkluż it-tneħħija gradwali tal-importazzjonijiet tal-gass Russu. Illum, il-Kummissjoni qed tadotta l-Pjan ta' Azzjoni RESourceEU, li japplika logika simili ta' tnaqqis tar-riskji u diversifikazzjoni tal-materja prima kritika. RESourceEU jimmobilizza spettru kbir ta' ghodod ta' politika u atturi privati u pubbliċi biex, id f'id magħhom, l-UE tħaffef il-pass tal-implimentazzjoni tal-Istrategija tagħha dwar il-Materja Prima Kritika, tnaqqas id-dipendenzi kritiċi tagħha, u ssahħah is-sigurtà ekonomika tagħha.

Fl-2024, l-UE diġà ressqet miżuri ambizzjużi fl-Att dwar il-Materja Prima Kritika (CRMA)². Dan l-Att jistabbilixxi objettivi ċari għas-sigurtà tal-provvista tal-UE: sal-2030, l-UE jrid ikollha l-kapaċità li testratta 10%, tipproċessa 40% u tirriċikla 25% tal-materja prima strategika li tikkonsma³. B'mod paralleli, l-UE trid tiddiversifika l-provvista tagħha biex ma tkunx tiddependi fuq pajjiż wiehed għal aktar minn 65% tad-domanda tagħha. Filwaqt li d-direzzjoni hija ċara, hu essenzjali li nħaffu l-pass biex nersqu lejha qabel.

Is-CRMs huma essenzjali għall-kompetittività tal-UE, għat-tranzizzjonijiet diġitali u lejn enerġija nadifa, u għall-ħtiġijiet tad-difiża u ajruspazjali u għas-sigurtà tal-ikel tagħha. Izda għal hafna mis-CRMs (inkluż is-26 rilevanti għat-tranzizzjoni tal-enerġija), l-UE tiddependi zżejjed fuq l-importazzjonijiet minn pajjiżi mhux tal-UE. Iċ-Ċina stabbiliet dominanza tal-kapaċità tal-produzzjoni globali fl-istadji kollha tal-katina tal-valur, mill-estrazzjoni sal-produzzjoni tal-metall jew il-manifattura tal-kalamiti⁴. Din il-ħakma toħloq dipendenzi għall-UE u għal sħab oħrajn, li kulma jmur qed jintużaw dejjem aktar bħala armi għal skopijiet ġeopolitiċi b'kapaċità li jaffettwaw b'mod sinifikanti l-manifattura tal-UE. Krizi fil-provvista tas-CRMs hija theddida reali u prezenti hafna għall-UE.

Minhabba domanda dejjem akbar għas-CRMs, skattat tellieqa ġeopolitika għall-aċċess għar-riżorsi. Iċ-Ċina tħaddem l-approċċ tal-katina tal-provvista kollha, billi tisfrutta s-sahħa tagħha fis-suq tas-CRMs biex tespandi b'mod kostanti d-dominanza tagħha fil-

¹ https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/actions-and-measures-energy-prices/repowerEU-3-years_mt

² Ir-Regolament (UE) 2024/1252 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' April 2024 li jistabbilixxi qafas li jiżgura provvista sigura u sostenibbli tal-materja prima kritika u li jemenda r-Regolamenti (UE) Nru 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1724 u (UE) 2019/1020.

³ Il-materja prima strategika (SRM) hija subsett tal-materja prima kritika, definita fis-CRMA u użata f'teknoloġiji strateġiċi għat-tranzizzjoni diġitali u ekoloġika kif ukoll għall-industriji tad-difiża u ajruspazjali. Is-CRMs u l-SRMs huma elenkati fl-Annessi 1 u 2 tas-CRMA.

⁴ Carrara, S., Baldassarre, B., Jakimów, M., Kuzov, T., Mc Govern, L. *et al.*, Deep dive on critical raw materials for wind turbines in the E, Black, C. (editur), l-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet tal-Unjoni Ewropea, il-Lussemburgu, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/5665594>, JRC141759.

ktajjen tal-valur downstream ewlenin (batteriji, vetturi elettriċi jew turbini tar-riħ). Dan tiksbu b'taħlita ta' Politiki u Prattiki tal-Ekonomija Mhux tas-Suq, inklużi sussidji tul il-katina tal-valur, li jgħinu biex tespandi l-produzzjoni domestika, tinħoloq kapacità żejda, jintużaw prattiki predatorji tal-provvista u tal-ipprezzar, jiġu mgeġġlin trasferimenti tat-teknoloġija, u tinvesti fil-kontroll ta' ktajjen tal-valur f'pajjiżi terzi.

Barra minn hekk, tul l-aħħar tliet snin, iċ-Ċina adottat sensiela ta' miżuri tal-kontroll tal-esportazzjoni, li jkopru CRMs bħall-grafit, il-gallju, it-tungstenu, il-bismut, il-ġermanju u materjali tal-art rari, iżda wkoll prodotti finali bħall-batteriji, jew tagħmir relatat mal-ipproċessar ta' elementi tal-materjali tal-art rari. Ir-restrizzjonijiet tad-9 ta' Ottubru 2025 kienu jinkludu kontrolli estraterritorjali fuq kwalunkwe prodott industrijali jew tad-difiża li fih ċerti CRMs. Is-sospensjoni tagħhom b'sena toffri biss nifs temporanju u parzjali. L-atturi industrijali tal-UE għadhom affettwati minn miżuri oħrajn li għadhom fis-seħħ u li jikkawżaw imblokki amministrattivi u dewmien fit-trasport marittimu. Il-produtturi Ewropej tal-karozzi u tal-makkinarju, u l-manifatturi tal-apparati mediċi, qed iħaffu l-pass biex jiżguraw il-provvista tagħhom ta' kalamiti permanenti tal-materjali tal-art rari. Bi ftit alternattivi fis-suq, dawn spiss jithallew jistennew, mingħajr viżibbiltà dwar iż-żmien tal-approvazzjoni tal-liċenzji u jintalbu jipprovdu informazzjoni kummerċjali sensittiva.

Dan jirriskja li jwassal għal għeluq tal-produzzjoni u eventwalment għal għeluq ta' impjanti u sensji, filwaqt li jimmina l-oġettivi tas-sigurtà ekonomika, tal-kompetittività fit-tul u tat-tranzizzjonijiet tal-UE. Id-dipendenzi kritiċi għal ċerti CRMs jirriskjaw ukoll li jxekklu l-kapacità tal-UE li tilhaq l-oġettivi tagħha tal-prontezza tad-difiża sal-2030 u li tappoġġa lill-Ukrajna militarment, u b'hekk johlqu riskju dirett għas-sigurtà u jimminaw l-għanijiet tal-Komunikazzjoni dwar is-Sigurtà Ekonomika Ewropea⁵. Anki li niżguraw ir-reżiljenza ta' dawn il-ktajjen tal-provvista strateġiċi, inħarsuhom minn interferenzi esterni u nevitaw dipendenzi riskjużi huma fost l-oġettivi ewlenin tas-sigurtà ekonomika. Hemm atturi globali oħra li qed jiehdu miżuri biex jindirizzaw id-dipendenzi tagħhom, fosthom l-Istati Uniti, li qed jidhlu fi proġetti tas-CRMs ta' ftehimiet tax-xiri u jiffirmaw sħubijiet ma' pajjiżi sħab.

B'approċċ koerenti ta' Tim Ewropa, issa l-UE teħtieġ miżuri aktar b'saħħithom u aktar malajr għax l-forzi tas-suq ma jistgħux iwettqu d-diversifikazzjoni neċessarja wahedhom. Minhabba ambjent mhux ekwu, spiss ikun jiswa aktar li wiehed jipproduċi fl-UE milli f'reġjuni oħra, bħal fil-każ tal-kalamiti permanenti, li jistgħu jkunu jiswew sa tliet darbiet aktar. Dan jiġri minhabba diversi raġunijiet, li jvarjaw mill-prezzijiet tal-enerġija għal ambjenti regolatorji aktar stretti. Barra minn hekk, il-manipulazzjoni diretta tas-suq minn operaturi preezistenti tohloq instabbiltà fil-prezzijiet u ddgħajjef il-vijabbiltà tal-proġetti Ewropej tas-CRMs. Dan jiskoraġġixxi lill-industriji downstream Ewropej milli jimpenjaw ruħhom għal ftehimiet tax-xiri fit-tul mal-fornituri tal-UE. L-UE jeħtieġ tindirizza d-diffikultajiet li qed isibu l-partecipanti godda biex joperaw f'suq ikkonċentrat hafna, speċjalment meta atturi oħra jhaddmu prattiki u komportamenti mhux tas-suq motivati minn interessi geopolitiċi jew minn interessi mhux ekonomiċi oħrajn.

Għalhekk, il-Kummissjoni qed tadotta l-**Pjan ta' Azzjoni ResourceEU** biex thaffef il-kisba tal-oġettivi tas-CRMA, tippreżerva u tespandi l-produzzjoni tal-UE ta' CRMs primarji u sekondarji, issaħħaħ ir-reżiljenza tal-UE minn interruzzjonijiet tal-provvista u tfassal perkors għal diversifikazzjoni aktar malajr tal-ktajjen tal-provvista tas-CRMs. Bħala tali, il-Pjan ta' Azzjoni ResourceEU jikkomplementa miżuri oħra biex javvanza l-għanijiet tas-sigurtà ekonomika tal-Unjoni, bħala parti minn approċċ strateġiku pprezentat

⁵ COM/2025/977 final.

fil-Komunikazzjoni dwar is-Sigurtà Ekonomika u jikkontribwixxi għall-obiettivi stabbiliti fil-Komunikazzjoni dwar il-Patt għal Industrija Nadifa⁶.

Għalkemm il-Pjan ta' Azzjoni jista' jappoġġa l-materja prima kritika kollha, il-fokus immedjat hu li tingħata spinta lill-ktajjen tal-valur tal-kalamiti permanenti tal-materjali tal-art rari, tal-materja prima tal-batteriji u tal-materja prima relatata mad-difiża, minhabba d-dimensjoni strateġika tagħhom għall-obiettivi tal-kompetittività, tat-tranzizzjoni u tal-prontezza tad-difiża tal-Ewropa. Għal dak l-għan, dan il-Pjan ta' Azzjoni jipprovdi miżuri li jhaffu l-varar ta' proġetti tas-CRMs li jistgħu jsiru operazzjonali fl-2029 u qabel. Ladarba jiġu operazzjonalizzati, dawk il-proġetti maturi jistgħu jikkontribwixxu ferm biex jonqsu d-dipendenzi tal-UE u jmexxu 'l quddiem il-bqija tal-katina tal-valur, filwaqt li jgħinu biex tiġi stabbilita l-bażi għal industrija Ewropea kompetittiva tas-CRMs u jitwettqu b'suċċess il-Proġetti Strateġiċi kollha attwali u futuri tas-CRMs. Iċ-ċirkolarità se tkun fus f'dan l-isforz, xprunata bl-appoġġ lill-proġetti tar-riċiklaġġ u bl-inċentivi regolatorji għall-irkupru tal-materja prima.

1. NIŻGURAW IL-PROVVISTA PERMEZZ TAČ-ĊENTRU EWROPEW GHALL-MATERJA PRIMA KRITIKA

L-isfida tal-materja prima kritika teħtieġ sorveljanza strateġika u rispons strutturali Ewropew fit-tul biex jintlaħqu l-obiettivi tas-CRMA u ta' RESourceEU.

Filwaqt li titgħallem mill-esperjenza tal-Organizzazzjoni tal-Ġappun għall-Metalli u s-Sigurtà tal-Enerġija (JOGMEC), fl-2026 il-Kummissjoni se tistabbilixxi Ċentru Ewropew għall-Materja Prima Kritika ("iċ-Ċentru") bil-mandat biex jgħin jiżgura aċċess għas-CRMs lill-industrija Ewropea. Iċ-Ċentru se jiżviluppa intelligence sistemika dwar il-katina tal-valur tas-CRMs u dwar is-swieq primarji u sekondarji, biex jinforma l-azzjonijiet Ewropej u nazzjonali dwar l-investment, il-kumulazzjoni tar-riżervi u x-xiri kongunt.

Bis-sahha ta' din l-intelligence, iċ-Ċentru se jaqdi rwol ċentrali fit-tmexxija tal-azzjonijiet u l-finanzjament, kemm fil-livell tal-UE kif ukoll fil-livell nazzjonali tul il-katina tal-provvista tas-CRMs tal-UE u, b'mod partikolari, fil-Proġetti Strateġiċi, filwaqt li jibbaża fuq strumenti finanzjarji mfassla skont il-ħtiġijiet tal-proġetti, li jvarjaw minn self u garanziji tal-ekwità, b'kooperazzjoni ma' istituzzjonijiet finanzjarji pubbliċi u privati u l-fondi tas-CRMs tal-Istati Membri. Filwaqt li jaġixxi bhala meniġer tal-portafolji, iċ-Ċentru se jinkludi attivitajiet domestiċi u globali biex isawwar katina tal-valur tas-CRMs primarji u sekondarji diversifikata, sostenibbli u sigura. Iċ-Ċentru se jimmonitorja wkoll il-proġetti tul iċ-ċiklu tal-iżvilupp u l-operazzjonijiet tagħhom biex jiżgura li dawn jirrankaw malajr u jkomplu joperaw fl-UE u f'pajjiżi sħab fdati.

Iċ-Ċentru se jaġixxi bhala tarka biex jappoġġa l-kompetittività fit-tul tal-UE u r-reżiljenza tas-Suq Uniku billi jiffacilita r-riżervi strateġiċi tas-CRMs primarji u sekondarji, b'koordinazzjoni mal-atturi industrijali tal-UE u mal-Istati Membri. Biex jiżgura l-vijabbiltà tal-proġetti u jiżviluppa l-kumulazzjoni tar-riżervi, iċ-Ċentru se jkollu l-mandat neċessarju biex iwettaq operazzjonijiet ta' xiri kongunt u jlaqqa' d-domanda mal-provvista. Iċ-Ċentru se jipprijoritizza wkoll ix-xiri tal-materja prima kritika ta' rilevanza għas-setturi strateġiċi tal-Unjoni, bħall-ajruspazju u d-difiża, filwaqt li jiżgura l-koerenza u l-komplementarjetà mal-isforzi ta' kumulazzjoni tar-riżervi tal-Istati Membri u tal-industrija stess.

⁶ COM/2025/85 final.

Iċ-Ċentru se jibda jopera fl-2026, abbażi tal-mekkaniżmi tas-CRMA u ta' RESourceEU. Sa Q2 2026, il-Kummissjoni se tipproponi wkoll strumenti legiżlattivi biex tipprovdu l-għodod neċessarji halli fit-tieni stadju jkun jista' jwettaq l-attivitajiet previsti kollha tiegħu.

2. NIPPROMWOVU U NHAFFU L-PASS TAL-PROĠETTI TA' PRIJORITÀ

Li nidentifikaw u nappoġġaw il-proġetti rilevanti huma kundizzjoni essenzjali biex insawru katina tal-provvista Ewropea tas-CRMs u niżguraw id-diversifikazzjoni tas-sorsi tal-provvista tal-UE. Il-Kummissjoni diġà approvat 60 Proġett Strateġiku permezz tas-CRMA, fosthom 13 fil-pajjiżi terzi⁷. Fost dawk il-Proġetti Strateġiċi u proġetti oħra tas-CRMs, uħud għandhom il-kapaċità li jiġu varati fl-immedjat hafna biex jgħinu lill-UE tnaqqas id-dipendenzi tagħha fuq pajjiż tal-origini wieħed bi 30 sa 50% sal-2029 għall-ktajjen tal-valur tal-materja prima relatata mal-batteriji, mal-materjali tal-art rari jew mad-difiża⁸. Biex jiksbu l-kapaċità tal-produzzjoni neċessarja, dawk il-proġetti jridu jimmobilizzaw madwar EUR 2.15 biljun biex jissodisfaw il-htigijiet finanzjarji stmati tagħhom għan-nefjiet kapitali u operazzjonali. Din ma jistgħux jiksbuha minghajr intervent pubbliku li jnaqqas ir-riskji tal-proġetti u jiġu mobilizzati l-investimenti privati sostanzjali meħtieġa.

Għalhekk iridu jiġu mobilizzati għodod li jnaqqsu r-riskji u jxejnu l-ostakli regolatorji halli jithaffef il-pass biex tibda l-produzzjoni ta' dawn il-proġetti rilevanti. Inkella l-proġetti jibqgħu mtaqqla bin-nuqqas ta' rieda tal-investituri li jimpenjaw ruħhom għal operazzjonijiet fit-tul u kumplessi, u bin-nuqqas ta' interess tal-industrija downstream fi ftehimiet tax-xiri.

2.1. Noholqu ċentru tal-finanzjament tas-CRMs biex inhaffu l-proġetti tas-CRMs fl-UE u fil-pajjiżi shab

Il-Kummissjoni, l-Istati Membri u l-istituzzjonijiet finanzjarji pubbliċi u privati diġà impenjaw ruħhom li jappoġġaw il-Proġetti Strateġiċi magħzula aktar kmieni din is-sena permezz tas-CRMA. Biex inrawmu l-iżvilupp ta' katina tal-valur Ewropea tas-CRMs neħtieġu wkoll kapital privat suffiċjenti minn ġewwa l-UE. F'din il-perspettiva, l-Unjoni tat-Tfaddil u tal-Investimenti se taqdi rwol ewlieni biex jehfief l-aċċess tal-kumpaniji tal-UE għall-finanzjament privat f'kull stadju taċ-ċiklu tal-ħajja tagħhom.

Hemm firxa ta' programmi ta' finanzjament tal-UE li jipprovdu appoġġ għall-katina tal-valur tas-CRMs. Is-sejha tal-**Fond għall-Innovazzjoni** tal-2024 ipprovdi EUR 376 miljun lil hames proġetti tas-CRMs, b'mod partikolari lill-Proġett Strateġiku Polvolt biex jibni faċilità tar-riċiklaġġ b'emissjonijiet baxxi għall-materja prima tal-batteriji fil-Polonja. Barra minn hekk, diversi proġetti tal-Fond għall-Innovazzjoni rċevew is-Siġill STEP biex jiġi ffaċilitat il-finanzjament fil-livell nazzjonali. Il-**Fond għal Tranzizzjoni Ġusta** pprovda EUR 18.7 miljun f'finanzjament għall-proġett Estonjan Neo Performance tal-kalamiti tal-materjali tal-art rari.

Bhala parti mill-inizjattiva strateġika l-ġdida tiegħu dwar is-CRMs, il-Bank Ewropew tal-Investment (BEI) hu impenjat li jipprovdi finanzjament sa EUR 2 biljun fis-sena għal proġetti relatati mas-CRMs permezz ta' self, dejn tar-riskju, u fondi privati⁹. Sal-lum, il-

⁷ https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/raw-materials/areas-specific-interest/critical-raw-materials/strategic-projects-under-crma/selected-projects_mt

⁸ Stimi bbażati fuq kapaċitajiet tal-produzzjoni ppjanati mħabbra.

⁹ <https://www.eib.org/en/press/all/2025-156-eib-steps-up-financing-for-european-security-and-defence-and-critical-raw-materials>

BEI diġà pprova finanzjament lill-Proġetti Strateġiċi UpCatalyst (dwar l-ipproċessar tal-grafit) u Keliber (dwar l-estrazzjoni u l-ipproċessar tal-litju) bi ftehimiet tas-self, appoġġati wkoll minn InvestEU. Il-BEI stabbilixxa appoġġ konsultattiv apposta tas-CRMs biex jgħin lill-proġetti tas-CRMs isiru aktar bankabbli, u pprova assistenza teknika u gwida dwar l-istrutturar tal-proġetti biex jattiraw l-investment.

Il-Bank Ewropew ghar-Rikostruzzjoni u l-Iżvilupp (BERŻ), bl-appoġġ tal-Kummissjoni, nieda faċilità biex jimmobilizza EUR 100 miljun halli jinvesti l-ekwiżità fi proġetti tal-esplorazzjoni tas-CRMs¹⁰. Il-BERŻ investa wkoll f'ekwiżità ta' madwar EUR 6 miljun fil-Proġett Strateġiku EuroManganese fir-Repubblika Ċeka u EUR 3.6 miljun fil-Proġett Strateġiku ta' Sarytogan Graphite fil-Każakistan¹¹, ¹². **Il-finanzjament għattnaqqs tar-riskji fil-livell tal-UE hu essenzjali biex jiġi appoġġat l-iżvilupp ta' katina tal-valur tas-CRMs tal-UE, iżda hemm bżonn sforzi addizzjonali b'approċċ prattiku u orjentat lejn ir-riżultati u l-proġetti.** Bħala punt tat-tluq, il-Kummissjoni se tikkoordina s-sorsi llum frammentati tal-finanzjament għas-CRMs u lill-atturi differenti involuti. B'finanzjament għar-riċerka, zidiet fil-finanzjament, u b'gestjoni tal-ghotjiet, il-Kummissjoni se ttejjeb il-koerenza f'dawn l-azzjonijiet kollha. Il-Kummissjoni se taħdem ukoll biex tevita diskrepanzi bejn l-istrumenti ta' azzjoni interna u esterna biex tippromwovi l-proġetti rilevanti kollha għall-UE u tiżgura approċċ tal-katina tal-valur għall-proġetti tas-CRMs, filwaqt li tqis il-kontribut tal-SMEs.

Il-Kummissjoni se tiftaħ ċentru tal-finanzjament tas-CRMs biex tikkoordina b'mod strateġiku l-appoġġ għall-finanzjament, tipprovdi assistenza teknika lill-promoturi tal-proġetti u lill-amministrazzjonijiet nazzjonali, thaffef l-iżvilupp tal-proġetti. Iċ-ċentru tal-finanzjament se jlaqqa' pilastru differenti biex jipprovdi appoġġ għall-proġetti rilevanti tul il-katina tal-valur, b'enfasi speċifika fuq ir-riċiklaġġ, u livelli differenti ta' maturità teknoloġika (mill-innovazzjoni sal-varar fis-suq):

- **InvestEU** jipprovdi kapaċità kritika għal tnaqqis tar-riskji lill-proġetti tas-CRMs tul il-katina tal-valur. Il-Kummissjoni behsiebha timmobilizza madwar EUR 2 biljun f'investimenti addizzjonali relatati mal-Materja Prima Kritika tul il-perjodu 2026-2027, inkluż bis-saħħa tat-tishiġ tal-Omnibus ta' InvestEU.
- Barra minn hekk, il-**Fond għall-Innovazzjoni** se jappoġġa lil proġetti innovattivi tul il-katina tal-valur tas-CRMs: is-sejha tal-2025 se twarrab EUR 1 biljun għall-manifattura tat-teknoloġija nadifa b'enfasi qawwija fuq it-tishiġ tal-ktajjen tal-valur tas-CRMs għal applikazzjonijiet tat-teknoloġija nadifa fl-UE, bħal dawk għall-kalamiti permanenti tal-materjali tal-art rari u għall-batteriji.
- Il-**Battery Booster**, b'pakkett ta' EUR 1.8 biljun, se jiffassal ukoll biex jiffinanzja proġetti tas-CRMs li huma kruċjali għall-katina tal-valur tal-batteriji, b'mod partikolari l-litju, il-kobalt, in-nikel, il-manganiz u l-grafit, sa EUR 300 miljun.
- Minhabba l-importanza tagħhom għall-industrija tad-difiża, il-Kummissjoni se taħdem mal-Istati Membri biex tintegra l-materja prima kritika bħala qasam ta' prijorità fil-kuntest tar-reġim tas-Sigurtà tal-Provvista u l-prijoritajiet tal-finanzjament għall-**Programm għall-Industrija tad-Difiża Ewropea** li jmiss¹³.

Fl-2026, il-Kummissjoni se tniedi approċċ ġdid għall-finanzjament tal-proġetti, li se jiffoka fuq aktar vijabbiltà fit-tul tal-proġetti tas-CRMs billi jincentiva u jiżgura x-xiri

¹⁰ [Il-BERŻ u l-UE se jimmobilizzaw sa €100 miljun għall-investimenti fil-materja prima kritika](#)

¹¹ [Euro Manganese equity | We invest in changing lives](#)

¹² [AsxDownload.aspx](#)

¹³ https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-defence-industry/edip-dedicated-programme-defence_mt

tagħhom fl-UE. Dan l-approċċ se jhegġeg iż-żieda fid-domanda tal-UE għal ktajjen tal-provvista tas-CRMs diversifikati u reżiljenti.

Fl-2026, il-Fond **għall-Innovazzjoni** se jipprovdi mqar EUR 700 miljun fis-sejha ddedikata għall-manifattura ta' teknoloġiji nodfa u għall-ktajjen tal-provvista tas-CRMs. F'dik is-sejha, il-proġetti tat-teknoloġija nadifa u tas-CRMs se jkunu eliġibbli biex japplikaw u l-Kummissjoni se tippromwovi approċċ integrat billi tipprijoritizza proġetti tal-manifattura ta' teknoloġija nadifa li jfittxu sorsi ta' provvista tal-materja prima kritika bi ftehimiet tax-xiri domestiċi jew minghand sorsi diversifikati oħra ta' shab affidabbli. Meta l-promotur tal-proġett juri li dan ma jkunx fattibbli, ikun meħtieġ pjan għal diversifikazzjoni malajr tal-provvista tas-CRM. L-Istati Membri se jiġu mistiedna jikkontribwixxu finanzjament għal din is-sejha fil-forma ta' għotja bhala servizz, b'mod kompatibbli mal-ġajnuna mill-Istat.

Barra minn hekk, il-Kummissjoni se taħdem mal-Istati Membri u mal-istituzzjonijiet finanzjarji interessati biex tfassal strumenti finanzjarji għat-tnaqqis tar-riskji, bħal Kuntratti għal Differenza, biex tkompli tinċentiva ftehimiet tax-xiri bħal dawn.

Bi qbil mal-Komunikazzjoni dwar is-Sigurtà Ekonomika tal-UE, se jkun essenzjali li jiġi żgurat li l-proġetti appoġġati jkomplu jipprovdu s-sigurtà tal-provvista. Il-Kummissjoni se taħdem mal-BEI u mal-BERŻ biex tistabbilixxi kundizzjonijiet stretti halli tiżgura li l-proġetti tas-CRMs appoġġati bil-fondi tal-UE jirnexxielhom jaslu fis-swieq maħsuba tagħhom.

Iċ-Ċentru tal-Materja Prima Kritika se jaqdi rwol ċentrali fil-monitoraġġ u fl-appoġġ għall-iżvilupp u għall-implimentazzjoni tal-proġetti u **jikkoordina l-attivitajiet taċ-ċentru tal-finanzjament tas-CRMs.**

B'mod ġenerali, bhala parti minn approċċ ta' Tim Ewropa, l-UE għandha timmobilizza EUR 3 biljun f'fondi tal-UE tul it-12-il xahar li ġejjin b'appoġġ dirett għall-katina tal-valur tas-CRMs.

2.2. Nisfruttaw il-kapaċità tal-Istati Membri u tar-reġjuni

L-iskala tal-isfida teħtieġ approċċ komprensiv, li jimmassimizza s-sinergiji bejn l-appoġġ fil-livell tal-UE u l-fondi minghand l-amministrazzjonijiet nazzjonali u lokali. Franza, il-Ġermanja, l-Italja u n-Netherlands nedew **fondi nazzjonali għas-CRMs**, u oħrajn qed isegwu b'azzjonijiet simili. L-Istati Membri huma mhegġa jużaw il-fondi domestiċi tagħhom għas-CRMs biex jiżguraw il-valur fil-pront tal-proġetti li jikkontribwixxu għar-reżiljenza tal-katina tal-valur tal-UE. Għal dak il-għan, l-Istati Membri huma mhegġa jaħtfu għalkollox il-possibiltajiet biex jagħtu għajnuna lill-proġetti eliġibbli, b'mod partikolari bi skemi ta' għajnuna mill-Istat approvati skont il-Qafas għall-Għajnuna mill-Istat tal-Patt għal Industrija Nadifa. Fil-kuntest tar-rieżami nofsani tal-programmi tal-Politika ta' Koeżjoni, il-Kummissjoni tħegġeg lill-Istati Membri u lir-reġjuni jallokaw finanzjament sa EUR 1 biljun biex jappoġġaw lill-Proġetti Strateġiċi magħżula skont l-Att dwar il-Materja Prima Kritika. Diġà qed jiġu riallokati fondi għal investimenti li jikkontribwixxu għall-oġettivi tal-**Pjattaforma tat-Teknoloġiji Strateġiċi għall-Ewropa (STEP)**, li tinkludi l-ktajjen tal-valur tas-CRMs¹⁴.

B'mod paralleli, l-Istati Membri huma mhegġa jużaw l-assistenza finanzjarja biex jakkumulaw riżervi tal-materja prima biex itejbu d-disponibbiltà tal-prodotti tad-difiza

¹⁴ https://strategic-technologies.europa.eu/index_mt

skont ir-Regolament dwar l-**Azzjoni ghas-Sigurtà tal-Ewropa (SAFE)**¹⁵. L-Istati Membri li huma wkoll alleati tan-NATO jistgħu jistrieħu fuq id-Dikjarazzjoni tas-Summit ta' The Hague biex jallokaw finanzjament għal proġetti tas-CRMs rilevanti għad-difiża bħala parti mill-impenn tagħhom ta' 1.5% tal-PDG biex isaħħu s-sigurtà tagħhom¹⁶.

Hu essenzjali li bejn il-livell tal-UE u nazzjonali jissoktaw il-kooperazzjoni u l-koordinazzjoni biex jiġu massimizzati l-impatti tal-intervent pubbliku. Din hi r-raġuni għalfejn il-Kummissjoni se tkompli taħdem mal-Istati Membri u l-istituzzjonijiet finanzjarji biex tikkordina l-varar ta' strumenti tal-finanzjament tas-CRMs permezz tal-**Bord għall-Materja Prima Kritika**.

2.3. Noperazzjonalizzaw is-shubijiet internazzjonali favur proġetti konkreti

Is-shubijiet internazzjonali dwar il-materja prima qed jiksbu riżultati konkreti għall-UE u għal shabha. Bilateralment, il-proġetti, l-investimenti u l-programmi ta' kooperazzjoni jitwettqu taħt il-kappa tas-shubijiet. Mill-15-il sieheb tagħha, il-Kummissjoni identifikat riżerva ta' 60 proġett ta' rilevanza diretta għall-UE¹⁷. Fl-aħħar snin, l-importazzjonijiet tas-CRMs mill-Kanada, mill-Każakistan, minn Greenland, miċ-Ċili u min-Namibja żdiedu fil-volum daqs kemm fil-valur¹⁸.

Iżda ċ-ċirkostanzi dinjin li qed jevolvu jehtiegu shubijiet aktar operazzjonali u strateġiċi, u inizjattivi multilaterali. B'approċċ immexxi mill-proġetti, il-Kummissjoni se tipprovdi sett ta' għodod li jappoġġaw lill-proġetti rilevanti waqt stadji differenti tal-iżvilupp tagħhom u li jiżguraw li dawn joħolqu valur miżjud lokali kbir u benefiċċji soċjoekonomiċi oħra. L-ewwel, permezz ta' Orizzont Ewropa 2021-2027, il-Kummissjoni se tniedi shubija Ewropea kofinanzjata, li tinvolvi lil Stati Membri u pajjiżi terzi biex tikkofinanzja proġetti tar-riċerka u tal-innovazzjoni tul il-katina tal-valur tas-CRMs b'baġit totali mistenni ta' EUR 300 miljun¹⁹. It-tieni, l-istrumenti finanzjarji ta' Global Gateway se jappoġġaw lill-Proġetti Strateġiċi u proġetti rilevanti oħra barra mill-UE, u li jiżguraw li l-provvisti jiġu direzzjonati lejn ix-xiri tal-UE, bħall-proġett tal-molibdenu Malmbjerg ta' Greenland Resources. L-Istrumenti ta' Garanzija tal-EFSD+ se jintużaw biex jakkumulaw kapital pubbliku u privat f'ambjenti kumplessi u riskjużi hafna tas-CRMs. It-tielet, il-Faċilità tat-Task Force tas-CRM tal-BEI u l-Faċilità tas-CRMs tal-Kummissjoni se jipprovdu assistenza teknika, u jappoġġaw lil proġetti promettenti biex jiksbu l-bankabbiltà. Imbagħad, proġetti aktar maturi jkun jistgħu jiġu appoġġati bi strumenti ta' garanzija jew bi strumenti ta' taħlit mill-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Sostenibbli Plus.

Lil hinn minn dan, l-UE għandha timmobilizza l-għodod diplomatiċi u ekonomiċi kollha tagħha biex tiffaċilita l-konkluzjonijiet malajr tal-kuntratti bejn il-kumpaniji Ewropej u ta' pajjiżi terzi tul il-katina tal-valur tal-materja prima.

¹⁵ Ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2025/1106 tas-27 ta' Mejju 2025 li jistabbilixxi l-Istrument ta' Azzjoni għas-Sigurtà tal-Ewropa (SAFE) permezz tat-Tishiħ tal-Industrija Ewropea tad-Difiża.

¹⁶ [Id-Dikjarazzjoni tas-Summit ta' The Hague | Test uffiċjali tan-NATO](#).

¹⁷ L-Argentina, l-Awstralja, il-Kanada, iċ-Ċili, ir-Repubblika Demokratika tal-Kongo, Greenland, il-Każakistan, in-Namibja, in-Norveġja, ir-Rwanda, is-Serbja, l-Afrika t'Isfel, l-Ukrajna, l-Uzbekistan u ż-Żambja.

¹⁸ Pereżempju, l-importazzjonijiet tas-CRMs mill-Każakistan żdiedu kemm fil-volum (minn 32 153.3 tunnellata għal 673 982.9 tunnellata) kif ukoll fil-valur (minn EUR 188 miljun għal EUR 662 miljun) tul il-perjodu 2000-2024. Għall-Kanada b'mod partikolari, l-importazzjonijiet totali fl-UE ta' ċerti CRMs żdiedu mill-perjodu ta' qabel is-CETA (2012-2016) sal-perjodu ta' wara s-CETA (2017-2023). L-importazzjonijiet fl-UE tal-litju żdiedu bi 11%, tal-grafit bi 33%, tal-manganiz bi 28%, u tal-elementi tal-materjali tal-art rari b'24%.

¹⁹ https://cordis.europa.eu/programme/id/HORIZON_HORIZON-CL4-INDUSTRY-2025-01-MATERIALS-64

2.4. Inhaffu t-twettiq tal-proġetti

Il-Kummissjoni qed taħdem biex tgħin tiżgura l-vijabbiltà fit-tul tal-proġetti rilevanti tal-UE billi tirrazzjonalizza u tissimplifika l-proċess tal-ħruġ tal-permessi.

Is-CRMA jipprovdi l-ewwel rispons għall-inċertezzi fir-rigward tal-**ħruġ tal-permessi** billi jeżiġi li l-Istati Membri jinfurzaw skeda taż-żmien stretta għall-ħruġ tal-permessi għall-Proġetti Strateġiċi (27 xahar għall-proġetti tal-estrazzjoni u 15-il xahar għall-proġetti tal-ipproċessar u tar-riċiklaġġ) u jistabbilixxu Punt Uniku jew Punti Uniċi ta' Kuntatt biex jikkoordinaw il-proċess għall-ħruġ tal-permessi tal-proġetti. Izda l-Istati Membri li għadhom ma stabbilewx **Punt Uniku / Punti Uniċi ta' Kuntatt** għandhom jistabbiluhom minnufih, filwaqt li l-Istati Membri kollha għandhom jipprovdu r-rizorsi neċessarji lill-amministrazzjoni tagħhom biex jimxu mal-iskedi taż-żmien tas-CRMA għall-ħruġ tal-permessi lill-Proġetti Strateġiċi. In-nuqqas ta' Punt Uniku ta' Kuntatt iddeżinjat, speċjalment għall-proġetti ddeżinjati bhala Strateġiċi, bhall-estrazzjoni tar-ram ta' Rovina fir-Rumanija, jxekkel il-heffa tal-proċeduri tal-ħruġ tal-permessi.

Il-Kummissjoni qed tirrieżamina u tadatta l-qafas legali tagħha biex tneħhi kull ostaklu regolatorju ħalli taħtaf il-potenzjal domestiku tal-produzzjoni u tar-riċiklaġġ.

Bhala l-ewwel pass, il-Kummissjoni se tressaq proposta dwar it-tħaffif tal-ħruġ tal-permessi ambjentali, li se tinkludi dispożizzjonijiet għat-tħaffif tal-ħruġ tal-permessi għall-proġetti tas-CRMs.

Barra minn hekk, biex jiżdedu s-sinerġiji u l-komplementarjetà bejn l-Istrateġija għar-Reziljenza tal-Ilma u l-Att dwar il-Materja Prima Kritika, **fi Q1 2026 il-Kummissjoni se toħroġ dokument ta' gwida** biex tippermetti **implimentazzjoni aktar sempliċi u armonizzata tal-liġi tal-UE dwar il-ħruġ tal-permessi ambjentali fl-Istati Membri, li tinkludi aspetti relatati mas-settur tal-estrazzjoni**. Id-dokument ta' gwida se jiċċara elementi bhall-konformità tal-Istandards tal-Kwalità Ambjentali fil-livell tal-korp tal-ilma kollu kemm hu u se jippromwovi konformità aktar faċli u aktar malajr. Se jikkonferma wkoll li l-liġi tippermetti li jitqiesu l-konċentrazzjonijiet tal-isfond "naturali" meta jiġi vvalutat l-istat kimiku tal-ilma tal-wiċċ.

Minbarra l-gwida, **sa Q2 2026, il-Kummissjoni se tirrieżamina u tirrevedi d-Direttiva Qafas dwar l-Ilma** abbażi tal-kontribut u l-esperjenzi tal-partijiet ikkonċernati fl-Istati Membri, u tagħti attenzjoni partikolari lis-simplifikazzjoni u lill-ħtieġa li jiġu indirizzati l-konġestjonijiet potenzjali, biex fl-UE tippromwovi ċ-ċirkolarità u l-aċċess għall-materja prima kritika, b'modi li jipproteġu l-ambjent u s-saħħa tal-bniedem.

Il-Kummissjoni se tqis ukoll ir-realtajiet operazzjonali speċifiċi tas-setturi tal-estrazzjoni, ir-riċiklaġġ u l-ipproċessar fir-reviżjoni mħabbra tar-Regolament dwar ir-Registrazzjoni, il-Valutazzjoni, l-Awtorizzazzjoni u r-Restrizzjoni ta' Sustanzi Kimiċi (REACH) u fl-implimentazzjoni attwali u r-reviżjonijiet futuri possibbli tad-Direttiva dwar il-Karċinoġeni, il-Mutaġeni u s-Sustanzi Tossiċi għar-Riproduzzjoni (CMRD), u żżomm l-ogħla livell ta' protezzjoni għall-ħaddiema, għas-saħħa u għall-ambjent^{20, 21}.

Lil hinn mill-ħruġ tal-permessi, l-attivitajiet tas-CRMs jeħtieġu kundizzjonijiet abilitanti ta' appoġġ. Il-Kummissjoni nediet proġett biex tappoġġa **l-kooperazzjoni industrijali ta' benefiċċju tul il-katina tal-valur tas-CRMs**, inkluż il-kooperazzjoni bejn l-SMEs, bi

²⁰ Ir-Regolament (KE) Nru 1907/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Diċembru 2006 dwar ir-Registrazzjoni, il-Valutazzjoni, l-Awtorizzazzjoni u r-Restrizzjoni ta' Sustanzi Kimiċi (REACH).

²¹ Id-Direttiva 2004/37/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2004 dwar il-protezzjoni tal-ħaddiema mir-riskji relatati mal-espożizzjoni għal karċinoġeni, mutaġeni jew sustanzi tossiċi għar-riproduzzjoni fuq il-post tax-xogħol.

mal-liġijiet tal-kompetizzjoni. Il-Kummissjoni lesta wkoll tipprovdi gwida lill-kumpaniji involuti fi proġetti ta' kooperazzjoni industrijali li jtejbju l-effiċjenza.

Fl-aħħar nett, l-UE qed taħdem ukoll biex tindirizza l-ħtiġijiet tal-kapital uman tal-attivitajiet tas-CRMs billi tistabbilixxi shubija tal-ħiliet fuq skala kbira dwar il-materja prima kritika u Akkademja tal-Materja Prima li tippromwovi l-ħiliet rilevanti għall-forza tax-xogħol fil-ktajjen tal-provvista tal-materja prima kritika²², ²³.

Azzjonijiet li jipromwovu u jhaffu l-pass tal-proġetti ta' prijorità
Il-Kummissjoni se tistabbilixxi ċentru tal-finanzjament tas-CRMs b'diversi pilastr biex tnaqqas ir-riskji tal-proġetti tas-CRMs b'firxa ta' strumenti tal-UE, inkluż InvestEU, il-Fond għall-Innovazzjoni tal-UE, il-Battery Booster jew il-Programm għall-Industrija tad-Difiza Ewropea. Dan bil-għan li timmobilizza EUR 3 biljun tul it-12-il xahar li ġejjin.
Il-Kummissjoni, l-Istati Membri u l-pajjiżi shab se jkomplu joperazzjonalizzaw is-Shubijiet Strateġiċi billi jhaffu l-appoġġ għal proġetti f'pajjiżi terzi permezz ta' assistenza teknika, garanziji u strumenti ta' taħlit appoġġati minn għodod diplomatiki u ekonomiċi tal-UE.
Biex tinbeda l-implimentazzjoni ta' RESourceEU , il-Kummissjoni u l-BEI llum qed jipprovdu appoġġ finanzjarju lil 2 proġetti tas-CRMs li se jwettqu minnufih il-ħtiġijiet tal-UE: Il-proġett tal-molibdenu Malmbjerg ta' Greenland Resources biex tinkiseb sigurtà tal-provvista għas-settur tad-difiza; u l-Proġett Strateġiku Germaniz Vulcan għall-estrazzjoni tal-litju li jikkontribwixxi għal provvista tal-materja prima tal-batteriji. Il-proġett żgħira appoġġ finanzjarju ta' EUR 250 miljun mingħand il-Bank Ewropew tal-Investment.
Il-Kummissjoni se tipproponi aġġustamenti fil-qafas regolatorju tal-UE dwar il- hrug tal-permessi biex ittejjeb il-kundizzjonijiet qafas halli tghin lill-proġetti tas-CRMs isiru operazzjonali aktar malajr.
Fi Q1 2026, il-Kummissjoni se toħroġ gwida dwar id-Direttiva Qafas dwar l-Ilma, u fi Q3 2026 se tirrieżaminaha u tirrevediha.

3. NAHTFU L-POTENZJAL TAČ-ĊIRKOLARITÀ U TAL-INNOVAZZJONI

3.1. Inzommu s-CRMs fl-UE u nirriċiklaw ir-rizorsi diġà disponibbli

Hu kruċjali li nirriċiklaw il-materja prima kritika biex inżidu l-kapaċitajiet tal-produzzjoni tal-UE. Izda llum, il-ġbir medju tal-UE ta' prodotti fi tmiem il-ħajja tagħhom fl-UE hu 40%, u fl-UE jiġu rriċiklati inqas minn 1% tal-elementi tal-materjali tal-art rari²⁴. Fi kliem ieħor, hemm fluss ta' laqx tal-kalamiti permanenti u ta' prodotti fi tmiem il-ħajja tagħhom li jitlaq mill-UE, jibqa' ma jintużax jew, aġħar minn hekk, jispiċċa fil-miżbliet. Bil-materja prima meħtieġa u l-inċentivi xierqa, ir-riċiklaturi tal-UE tal-materjali tal-art rari bħal Carester u Solvay fi Franza jew Inspiree fl-Italja jistgħu jzidu l-attivitajiet tagħhom biex jgħinu għall-produzzjoni ta' 3,800 tunnellata ta' kalamiti permanenti tal-materjali tal-art rari fis-snin li ġejjin, jiġifieri madwar 20% tad-domanda attwali.

Din hi r-raġuni għalfejn sa Q2 2026 il-Kummissjoni se tipproponi restrizzjonijiet fuq l-esportazzjoni mill-UE ta' laqx u skart tal-kalamiti permanenti, abbażi ta' valutazzjoni bir-reqqa, filwaqt li tqis kif xieraq l-obbligi internazzjonali u s-shubijiet tagħha mal-pajjiżi terzi. Fil-fatt, it-theddida ta' skarsezzi fil-provvisti ta' elementi tal-materjali tal-art rari meħtieġa għall-manifattura tal-kalamiti permanenti teħtieġ azzjoni dedikata li tiżgura aċċess għall-materja prima neċessarja, bi qbil mal-kapaċitajiet tal-produzzjoni u tal-espansjoni tal-UE. Din il-ħidma tinkludi l-iżvilupp ta' subkodiċi fil-livell

²² https://pact-for-skills.ec.europa.eu/document/download/9a32c1f7-66e4-4af9-86db-df5a25856db7_en

²³ <https://eitrawmaterials.eu/rawmaterials-academy>

²⁴ MC GOVERN, L., TAPOGLOU, E. u GEORGAKAKI, A., Material streams from wind energy decommissioning to 2050, l-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet tal-Unjoni Ewropea, il-Lussemburgu, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/0326924>, JRC139814.

tal-UE skont in-Nomenklatura Magħquda u l-Katalgu ta' Skart Ewropew biex jiġu identifikati u monitorjati l-flussi tal-kalamiti permanenti u l-prodotti fi tmiem il-ħajja li fihom dawn il-kalamiti permanenti. Biex jikkomplementa dawn il-miżuri, se jissahħaħ l-infurzar min-naħa tal-Istati Membri kontra l-flussi illeċiti fil-fruntieri esterni.

Bl-Att ta' Implimentazzjoni tat-tikkettar tar-Regolament dwar il-Batteriji, **il-Kummissjoni se tiżgura li l-materja prima tal-batteriji tkun tista' tiġi rkuprata u riċklata aktar faċilment.** Għall-batteriji, ir-riċiklaġġ jehtieg ukoll aċċess għall-massa sewda, li għadha sfida għall-industrija Ewropea. Iċ-Ċentru Kongunt tar-Riċerka jistma li l-UE tista' tittratta madwar 50% sa 65% tal-massa sewda li tipproduċi, u dan jipprovdi sa miljun pakkett ġdid ta' batteriji tal-vetturi elettrici fis-sena. Izda ħafna minn din il-kapaċità għadha mhix uzata biżżejjed u sehem sostanzjali tal-massa sewda tal-Ewropa għadha qed tiġi esportata lejn l-Asja għall-irkupru finali. Biex jitnaqqas dak ir-riskju, kif deċiż f'Marzu 2025, l-iskart tal-batteriji tal-joni tal-litju u l-massa sewda se jiġi klassifikat bħala skart perikoluż f'Settembru 2026²⁵. Dan ifisser li minn dik id-data se jiġu projbiti l-esportazzjonijiet lejn il-pajjiżi li mhumiex fl-OECD. Il-Kummissjoni se taħdem biex timplimenta din il-projbizzjoni b'mod effettiv, bla ċirkomvenzjonijiet, u se tippreżenta, kif meħtieġ, miżuri se li jkomplu jillimitaw ferm aktar l-esportazzjonijiet tal-massa sewda. Dan ifisser li l-proġetti li jirriċiklaw il-materja prima tal-batteriji, bħal Hydromet fil-Finlandja, jistgħu jaċċessaw massa sewda addizzjonali biex iwettqu l-operazzjonijiet tagħhom.

Barra minn hekk, fir-rebbiegħa tal-2026, il-Kummissjoni se tipproponi miżuri mmirati dwar il-laqx tal-aluminju biex tindirizza l-iżbilanċi globali u żżomm il-kompetittività tal-industrija tal-aluminju, u biex twettaq il-Pjan ta' Azzjoni għall-Azzar u l-Metalli. Din l-inizjattiva tistrieħ fuq tagħrif mis-sejbiet tal-monitoraġġ tal-flussi tal-laqx li jtilqu mill-UE, kif inniedi mill-Kummissjoni f'Lulju 2025, u se tgħin biex tiżgura li l-fundituri u r-riċiklaturi Ewropej jibqgħu jkollhom aċċess biżżejjed għall-materja prima essenzjali. Wara attivitajiet għal aktar monitoraġġ, se jiġu kkunsidrati azzjonijiet simili għal-laqx tar-ram jekk dan jirriżulta neċessarju.

Biex tindirizza l-fluss ġenerali tal-iskart tas-CRMs, il-Kummissjoni se tippermetti vjeggji effiċjenti tal-iskart tas-CRMs u ta' materjali sekondarji fl-UE permezz tal-implimentazzjoni tar-Regolament dwar il-Vjeggji tal-Iskart, inkluż bil-qalba lejn proċeduri diġitali u l-“elenkar fil-lista ekoloġika” possibbli ta' flussi speċifiċi tal-iskart għar-riċiklaġġ fl-UE¹⁸. Barra minn hekk, il-Kummissjoni se tneħħi l-lakuni li bħalissa xorta qed jhallu l-esportazzjoni tal-laqx tar-ram jew tal-aluminju lejn pajjiżi terzi, għax jiġu ppreżentati b'mod frawdulenti bħala prodotti¹⁹.

3.2. Ninċentivaw ir-riċiklaġġ tal-materja prima kritika

Il-Kummissjoni qed tinċentiva r-riċiklaġġ tal-prodotti li fihom is-CRMS. Is-CRMA diġà introduċa rekwiżiti tat-tikkettar għall-kalamiti permanenti halli jittejjbu l-proċessi tar-riċiklaġġ. Filwaqt li tibni fuq dan, il-Kummissjoni qed tipproponi li temenda s-CRMA biex **tespandi l-lista tal-prodotti** li fihom il-kalamiti permanenti u li għalihom hija meħtieġa **tikketta** li tipprovdi informazzjoni rilevanti għar-riċiklaturi.

Huma meħtieġa wkoll azzjonijiet ohrajn biex ikun żgurat li l-materjali rkuprati jerġgħu jidhlu fil-katina tal-valur u li l-materja prima sekondarja tintuża b'mod effettiv fi prodotti ġodda. Is-CRMA jiffoka fuq l-iskart ta' wara l-konsum biex iħeġġeg l-iżvilupp tal-għbir fi tmiem il-ħajja u ta' swieq sekondarji fl-UE. Izda dan ma jinkludix l-iskart ta' qabel il-konsum fil-kalkolu tal-kontenut riċiklat, għalkemm tipikament dan ikun

²⁵ Id-Deciżjoni Delegata tal-Kummissjoni (UE) 2025/934 tal-5 ta' Marzu 2025 li temenda d-Deciżjoni 2000/532/KE fir-rigward ta' aġġornament tal-lista tal-iskart fir-rigward tal-iskart relatat mal-batteriji.

aktar nadif, aktar faċli, u aktar kosteffettiv biex jiġi rriċiklat. L-inklużjoni tal-iskart ta' qabel il-konsum iġġenerat waqt il-manifattura ttejjeb l-effiċjenza fir-rizorsi fl-immedjat, u tikkomplementa l-irkupru tal-iskart ta' wara l-konsum, li jibqa' essenzjali biex ikollna sistemi ġenwini ta' ċirkolarità u riċiklaġġ. Għalhekk, illum il-Kummissjoni qed tipproponi li temenda s-CRMA biex dan ikun jitlob dikjarazzjoni tal-**kontenut riċiklat derivat mill-iskart ta' qabel u ta' wara l-konsum**. Abbażi tal-informazzjoni miġbura, il-Kummissjoni għandha tiddefinixxi wkoll ishma minimi ta' CRMs irkuprati mill-iskart domestiku ta' qabel u ta' wara l-konsum li jridu jintużaw fil-kalamiti permanenti inkorporati fil-prodotti. Il-mizura tappoġġa wkoll il-kapaċità tar-riċiklaġġ fi hdan l-UE għax tohloq incentivi tal-produzzjoni għal proġetti bħal MagReesource fi Franza.

Lil hinn mill-kalamiti permanenti tal-materjali tal-art rari, huma meħtieġa sforzi addizzjonali biex jiżdied l-irkupru tas-CRMs mill-iskart tat-tagħmir elettriku u elettroniku. Ir-reviżjoni tad-Direttiva dwar l-Iskart tat-Tagħmir Elettriku u Elettroniku (WEEE), bħala parti mill-proposta tal-Att dwar l-Ekonomija Ċirkolari, se tinkludi mizuri li jtejjbu l-ġbir tat-tagħmir elettriku u elettroniku fi tmiem il-ħajja tiegħu biex jissahħaħ l-irkupru tas-CRMs. Se tipproponi wkoll li jissahħaħ it-trattament fi tmiem il-ħajja tat-tagħmir elettriku u elettroniku biex jiġu preżervati l-komponenti rikki fis-CRMs. Malli tiġi approvata mill-koleġizlaturi, ir-reviżjoni tad-Direttiva dwar il-vetturi li m'għadhomx jintużaw se tippermetti wkoll l-irkupru tas-CRMs mill-karozzi.

Bl-istess mod, huma meħtieġa sforzi addizzjonali biex fl-Ewropa jonqsu d-dipendenzi kritiċi fuq il-fertilizzanti, li whud minnhom huma bbażati fuq materja prima kritika, u dan isir bir-riċiklaġġ u billi tiġi stimolata l-produzzjoni domestika tal-fertilizzanti.

3.3. Nistimulaw l-innovazzjoni halli niffaċilitaw is-sostituzzjoni u l-effiċjenzi

Il-Kummissjoni qed tappoġġa r-Riċerka u l-Innovazzjoni (R&I) biex ittejjeb it-teknoloġiji tal-estrazzjoni, tal-ipproċessar u tar-riċiklaġġ tas-CRMs, kif ukoll is-sostituzzjoni tas-CRMs b'materjali avvanzati innovattivi, bil-manifattura avvanzata u b'soluzzjonijiet alternattivi. Fl-aħħar hames snin, il-Kummissjoni diġà allokata EUR 700 miljun permezz ta' Orizzont Ewropa biex tappoġġa l-iżvilupp ta' proġetti tar-R&I fuq il-katina tal-valur tas-CRMs, li għoxrin minnhom ikkontribwew għal teknoloġiji għal Proġetti Strateġiċi permezz tas-CRMA fosthom il-proġetti tal-litju Barroso, Emili u Keliber.

Biex tqawwi dan il-potenzjal għas-sostituzzjoni u l-effiċjenza, il-Kummissjoni se tnedi sejhiet apposta li jipprovdu EUR 593 miljun mill-programm ta' hidma 2026-2027 ta' Orizzont Ewropa biex tappoġġa l-ottimizzazzjoni tal-użi tar-rizorsi f'ekonomija ċirkolari u fi proċessi tal-produzzjoni godda.

Il-Kunsill Ewropew tal-Innovazzjoni (EIC) se jwarrab EUR 100 miljun addizzjonali f'appoġġ finanzjarju mħallat permezz ta' żewġ sfidi tal-Aċċelleratur tal-EIC, sfida ta' EUR 50 miljun biex "Nixprunaw il-katina tal-valur Ewropea tal-Materja Prima Kritika" u sfida oħra ta' EUR 50 miljun biex ikollna "Materjali Avvanzati għall-Enerġija Rinnovabbli u għas-Sistemi tal-Ħżin tal-Enerġija".

Anki l-Fond Ewropew għad-Difiza se jintuża halli jiżdiedu l-kompetittività u l-innovazzjoni tal-bażi industrijali u teknoloġika tad-difiza Ewropea, billi jappoġġa l-integrazzjoni ta' sostituti rilevanti għas-CRMs fi prodotti u teknoloġiji tad-difiza.

Il-Kummissjoni Ewropea se tappoġġa lill-Istati Membri fil-Forum Ewropew Kongunt għal Proġetti Importanti ta' Interess Ewropew Komuni (IPCEIs) huma u jvaraw IPCEIs li jippromwovu l-innovazzjoni u l-ewwel varar industrijali fit-tiftix ta' sorsi tal-provvista, fl-ipproċessar u fir-riċiklaġġ tas-CRMs. Permezz taċ-Ċentru għall-Appoġġ

tad-Disinn tal-IPCEI, il-Kummissjoni se tappoġġa wkoll il-finalizzazzjoni tad-disinn ta' kandidat tal-IPCEI dwar materjali avvanzati ċirkolari.

Fl-istess waqt, il-Kummissjoni se thaffef l-iżvilupp u l-varar ta' sostituti tas-CRMs b'innovazzjoni tal-materjali avvanzati skont l-Att dwar il-Materjali Avvanzati.

Azzjonijiet biex nahtfu l-potenzjal ta' ċirkolarità u tal-innovazzjoni fl-UE
Sa Q2 2026, il-Kummissjoni se tipproponi restrizzjonijiet fuq l-esportazzjoni tal-laqx tal-kalamiti permanenti tal-materjali tal-art rari.
Sa Q2 2026, il-Kummissjoni se tipproponi wkoll miżuri mmirati għal-laqx tal-aluminju. Se jiġu kkunsidrati miżuri simili għal-laqx tar-ram, wara monitoraġġ ulterjuri.
Bħala parti minn RESourceEU, il-Kummissjoni tipproponi li temenda s-CRMA biex tiżdied ir-riċiklabilità tal-kalamiti permanenti tal-materjali tal-art rari.
Sa Q3 2026, il-Kummissjoni se tipproponi miżuri biex iżżid l-irkupru tas-CRMs fl-Att dwar l-Ekonomija Ċirkolari, inkluż mill-iskart tat-tagħmir elettriku u elettroniku.
Sa Q2 2026, il-Kummissjoni se tipproponi pjan ta' azzjoni biex tiżgura d-disponibbiltà u l-affordabbiltà tal-fertilizzanti domestiċi, u dan ikun jinkludi azzjonijiet għal nutrijenti riċiklati u alternattivi oħra għall-fertilizzanti.
Tul il-programm ta' hidma 2026-2027 ta' Orizzont Ewropa, il-Kummissjoni se tnedi sejhiet apposta ta' EUR 593 miljun biex tappoġġa l-oġġettivi ta' RESourceEU, b'apoġġ addizzjonali ta' EUR 100 miljun bħala finanzjament imħallat mill-Kunsill Ewropew tal-Innovazzjoni.
Sa Q4 2026, il-Kummissjoni se tipproponi l-Att dwar il-Materjali Avvanzati.

4. INŻIDU D-DOMANDA EWROPEA GHAL PROĠETTI EWROPEJ U NOHOLQU SUQ DEJJIEMI

Bhalissa, il-volatilità tal-prezzijiet u l-prattiki tas-suq mhux trasparenti huma ta' sfida għall-kapaċitajiet tal-produzzjoni eżistenti u biex fil-futur ikollna ktajjen tal-valur tas-CRMs aktar reżiljenti. Dawn qed iwasslu biex l-għadd ta' ftehimiet tax-xiri bejn l-UE u s-shab fis-setturi upstream u downstream ikun limitat.

Għalhekk hemm bżonn intervent pubbliku biex jiġu diversifikati s-sorsi tal-provvista iżda anki biex jinholqu mekkaniżmi tas-suq u tiġi appoġġata l-operazzjoni tal-proġetti tas-CRMs matul iż-żmien, filwaqt li jixxejnu ż-żidiet fil-kostijiet, il-fluttwazzjonijiet fil-prezzijiet, u l-inċertezzi fis-suq dinji.

4.1. Niffacilitaw l-aggregazzjoni tad-domanda u x-xiri kongunt mill-industrija Ewropea

Permezz tal-Pjattaforma tal-UE għall-Energija u għall-Materja Prima, il-Kummissjoni żviluppat Mekkaniżmu tal-Materja Prima apposta. Dan se jaġixxi bħala għodda ta' tlaqqiġ biex tinholq konnessjoni bejn ix-xerrejja u l-fornituri tal-materja prima strateġika, l-istituzzjonijiet finanzjarji u l-fornituri ta' servizzi tal-kumulazzjoni tar-riżervi. Se jkun opportunità biex ix-xerrejja interessati jaggregaw id-domanda u jixtru l-materja prima b'mod kongunt, u biex il-proġetti emergenti jiżguraw ftehimiet tax-xiri konformi mar-regoli tal-UE dwar l-antitrust. Il-mekkaniżmu se jtejjeb ukoll l-aċċess tal-SMEs għall-materja prima strateġika billi jnaqqas il-kostijiet tat-tiftix tagħhom u jippermettilhom jilħqu d-daqs kritiku biex ikunu eligibbli għall-volumi l-kbar mibjugħa mill-fornituri. Il-pjattaforma se żżid ferm it-trasparenza tas-swieq tas-CRMs. Barra minn hekk, il-pjattaforma tista' tappoġġa attivitajiet futuri li jnaqqsu r-riskji ta' ċentru tal-finanzjament tas-CRMs. Meta jkun qed jopera, iċ-Ċentru se jibni fuq l-attivitajiet tal-mekkaniżmu biex iwettaq xiri kongunt pubbliku f'isem korpi pubbliċi u privati.

Fit-18 ta' Novembru 2025, il-Kummissjoni nediet ir-registrazzjoni fil-pjattaforma u l-ewwel sessjoni ta' tlaqqigh se ssir f'Marzu 2026²⁶. Din is-sessjoni inizjali se tkun immirata lejn il-ktajjen tal-valur tal-materjali tal-art rari, tal-materja prima tal-batteriji u tal-materja prima tad-difiza disponibbli minnufih jew dalwaqt, u se tkun ta' benefiċċju b'mod partikolari għall-atturi fi swieq żgħar u mhux likwidi bħal dawk tat-tungstenu jew l-gallju²⁷. Il-Mekkanizmu tal-Materja Prima se jiffoka fuq il-fornituri mill-UE, miż-Żona Ekonomika Ewropea, mill-Pajjiżi u t-Territorji ekstra-Ewropej, u mill-pajjiżi tas-shubijiet strateġiċi. Iċ-ċikli li ġejjin se jiffukaw fuq l-iżvilupp tal-proġetti, fuq li tkun żgurata provvista diversifikata ta' materja prima strateġika għall-industrija tal-UE, u fuq il-konnessjoni tal-partecipanti ma' servizzi tal-ħżin u tal-kumulazzjoni tar-riżervi.

Din il-konnessjoni tas-suq li tagħmel il-Pjattaforma trid tiġi kkomplementata b'mekkanizmi li jincentivaw il-konkluzjoni tal-kuntratti ma' fornituri diversifikati. U fil-futur, din il-funzjoni se tingħadda f'idejn iċ-Ċentru. Fid-dawl ta' dan, il-Kummissjoni se tnedi proċess mal-partijiet ikkonċernati biex tistudja t-tfassil, l-ambitu u l-finanzjament ta' mekkanizmu kosteffettiv għall-ingranaġġ ta' prezz minimu biex ikunu jistgħu jsiru investimenti f'faċilitajiet tal-ipproċessar fl-Ewropa u fl-estrazzjoni ta' minerali kritiċi fl-Ewropa u f'pajjiżi shab.

4.2. Nistimulaw id-diversifikazzjoni tas-CRMs mill-industrija Ewropea

L-aggregazzjoni tal-provvista u tad-domanda hija l-ewwel pass biex ikollna suq tas-CRMs reżiljenti u diversifikat. Izda dan mhux se jnaqqas direttament id-differenzjal tal-prezz persistenti li jaffettwa l-proġetti tas-CRMs tal-UE u li jgħin għall-volatilità tas-suq.

Biex tistimula aktar diversifikazzjoni fit-tiftix tas-sorsi ta' provvista tas-CRMs, il-Kummissjoni qed tipproponi wkoll emenda mmirata tas-CRMA. Fil-fatt, għad-diversifikazzjoni tal-provvista hemm bżonn l-impenn tas-setturi industrijali downstream Ewropej għax dawn ma jistgħux jibqgħu jiddependu għalkollox fuq l-esportazzjonijiet Ċinizi biex jissodisfaw id-domandi tagħhom tas-CRMs. Fil-prattika, il-kumpaniji l-kbar se jkollhom iwettqu valutazzjoni tar-riskju tal-ktajjen tal-provvista tagħhom u jadottaw, kif neċessarju, miżuri tal-mitigazzjoni, inkluż biex jiddiversifikaw ruħhom 'il bogħod minn sors tal-provvista wiehed. Il-Kummissjoni għandu jkollha l-kapaċità li tinentiva miżuri effettivi tad-diversifikazzjoni li l-kumpaniji l-kbar għandhom jadottaw f'każ ta' vulnerabbiltajiet sinifikanti u, meta ma tittihidx azzjoni, tagħmel id-diversifikazzjoni obbligatorja. Dan għandu jikkontribwixxi wkoll biex jistimula d-domanda għall-proġetti fil-katina tal-valur tal-UE u jgħin biex ikunu żgurati provvisti minn pajjiżi shab fdati. Fil-kontest ġeopolitiku tal-lum, ħafna mill-benefiċċji fit-tul tad-diversifikazzjoni jisbqu l-kostijiet finanzjarji fl-immedjat. Dawn għandhom jitqiesu kif xieraq mill-kumpaniji privati kif ukoll mill-istituzzjonijiet finanzjarji.

Barra minn hekk, il-każ tal-industrija tad-difiza tal-UE jeħtieġ attenzjoni partikolari. Il-kontrolli tal-esportazzjoni tas-CRMs, bil-preżunzjoni ta' ċaħda għall-użu finali militari, inkluż il-kontrolli ekstras-territorjali minn pajjiżi terzi tat-tagħmir tad-difiza li fih is-CRMs, huma theddida ċara u preżenti għas-sigurtà u d-difiza tal-UE. L-istituzzjonijiet tal-UE u l-Istati Membri, b'koordinazzjoni man-NATO, għandhom jimmobilizzaw kull strument possibbli għad-dispożizzjoni tagħhom biex inaqqsu malajr id-dipendenzi tas-

²⁶ [Il-Pjattaforma tal-UE dwar l-enerġija u l-materja prima - il-Mekkanizmu għall-Materja Prima.](#)

²⁷ Fis-swieq likwidi tas-CRMs hemm biżżejjed proġetti min-naħa tal-provvista, u għalhekk biex jiġi determinat prezz kompetittiv (eż., il-litju) jistgħu jintużaw strumenti bbażati fuq is-suq, bħal irkantijiet. Fis-swieq mhux likwidi hemm biss fornitur wiehed jew ftit fornituri (eż. il-gallju jew il-germanju).

CRMs tul il-ktajjen tal-valur industrijali tad-difiża, billi jużaw **in-nefqa fid-difiża bhala katalizzatur ulterjuri ghax-xiri ta' proġetti tas-CRMs ta' prijorità**. Il-Kummissjoni qed tesplora inċentivi għad-diversifikazzjoni tal-provvista tal-materja prima kritika fil-kuntest tar-revizjoni tad-Direttivi dwar l-Akkwist Pubbliku²⁸ u **l-Akkwist Pubbliku fil-Qasam tad-Difiża**, kif ukoll fit-tfassil tal-Proġetti Ewlenin tal-Prontezza tad-Difiża 2030²⁹. L-awtoritajiet kontraenti tal-Istati Membri huma mhegġa wkoll jippermettu lill-kuntratturi jfittxu sorsi tal-provvista tal-materja prima b'mod sigur, eż. billi jiprijoritizzaw proġetti bbażati fuq kriterji mhux tal-prezz, bħad-diversifikazzjoni, b'mod partikolari meta jibbażaw fuq materja prima raffinata jew riċklata fl-UE.

4.3. Nappoġġaw il-kumulazzjoni tar-riżervi biex tiżdied ir-reżiljenza industrijali Ewropea

Il-Kummissjoni u l-Istati Membri qed jahdmu biex jikkoordinaw ir-riżervi tal-materja prima kritika, li jistgħu jkunu mezza siewi kif jiġu limitati r-riskji tal-provvista. Bhalissa, hafna kumpaniji jixtru s-CRMs meta jkollhom bżonnhom biss, imxekkla bil-liċenzjar limitat taċ-Ċina, minn nuqqas ta' kapaċità tal-ħżin, minn nuqqas ta' alternattivi tal-finanzjament biżżejjed u minn ċerti speċifikazzjonijiet materjali li jinbidlu wara perjodi twal tal-ħżin. Din is-sitwazzjoni tohloq kundizzjonijiet tax-xiri subottimali meta jkun hemm prezzijiet għoljin u nuqqas ta' kumulazzjoni tar-riżervi. Fl-UE m'hemm l-ebda strument strutturali li jimmaniġġa r-riżervi tas-CRM u jiżgura rilaxx xieraq u ġust madwar l-Istati Membri kollha f'każ ta' interruzzjonijiet, filwaqt li pajjiżi terzi bħall-Ġappun, l-Istati Uniti u l-Korea t'Isfel għamlu sforzi strateġiċi sinifikanti biex jiżguraw is-sigurtà u l-istabbiltà ekonomika tagħhom stess.

F'Lulju 2025 giet adottata l-Istrateġija tal-UE għall-kumulazzjoni tar-riżervi biex ittejjeb l-interoperabbiltà u l-koordinazzjoni tas-sistemi tal-kumulazzjoni tar-riżervi fil-livelli tal-UE u nazzjonali³⁰. Barra minn hekk, il-Programm għall-Industrija tad-Difiża Ewropea li se jroħ fuq iż-żmien li ġej se jappoġġa attivitajiet biex ikunu jistgħu jithaffu l-aġġustamenti fil-bidliet strutturali, inkluż dawk marbuta mal-materja prima, mal-kumulazzjoni tar-riżervi tagħhom u mal-bini ta' kapaċitajiet tar-riżerva.

Il-Kummissjoni u diversi Stati Membri qed jikkollaboraw fuq proġett pilota għall-kumulazzjoni tar-riżervi ta' materja prima kritika biex għall-kumulazzjoni tar-riżervi tas-CRMs, l-UE jkollha approċċ effettiv u koordinat. Il-proġett pilota se jibda jopera fil-bidu tal-2026, abbażi tal-kapaċitajiet tal-Istati Membri u tal-Kummissjoni, u b'attenzjoni partikolari għall-materja prima sekondarja. Dan se jindirizza d-dimensjonijiet logistiċi tal-kumulazzjoni tar-riżervi, bħall-kundizzjonijiet wara x-xiri, il-ħżin u r-rilaxx tas-CRMs. Il-proġett pilota se jikkunsidra wkoll it-tip ta' kumulazzjoni tar-riżervi li tappoġġa bl-aħjar mod lill-industrija Ewropea fid-dawl tal-ġhodod tal-finanzjament disponibbli għal dawk l-operazzjonijiet u li tiżgura l-koerenza mal-isforzi tal-industrija. Wara dan, iċ-Ċentru se jintegra l-attivitajiet ta' dan il-proġett pilota hu u jwettaq l-operazzjonijiet tal-kumulazzjoni tar-riżervi.

Azzjonijiet biex tiżdied id-domanda Ewropea għall-proġetti Ewropej u jinholoq suq dejjiemi

²⁸ [Id-Direttiva 2014/23/UE](#) dwar il-Konċessjonijiet, [id-Direttiva 2014/24/UE](#) dwar l-Akkwist Pubbliku, u [d-Direttiva 2014/25/UE](#) dwar l-Utilitajiet.

²⁹ Id-Direttiva 2009/81/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar il-koordinazzjoni tal-proċeduri għall-ġhotti ta' ċerti kuntratti ta' xogħlijiet, provvisti u servizzi minn awtoritajiet jew entitajiet kontraenti fl-oqsma tad-difiża u s-sigurtà, u li temenda d-Direttiva 2004/17/KE u d-Direttiva 2004/18/KE.

³⁰ COM(2025) 528 final.

Sa Q1 2026, il-Kummissjoni se tnedi l-ewwel ċiklu ta' tlaqqiġ permezz tal-Pjattaforma tal-UE għall-Energija u għall-Materja Prima b'enfasi fuq il-katina tal-valur tal-kalamiti permanenti tal-materjali tal-art rari, tal-materja prima tal-batteriji u tal-materja prima tad-difiża.
Bhala parti minn REsourceEU, il-Kummissjoni tipproponi li temenda s-CRMA biex tistimula l-isforzi tad-diversifikazzjoni tal-katina tal-provvista tal-operaturi l-kbar tas-suq, halli tevita d-dipendenza fuq sorsi uniċi tal-provvista.
Il-Kummissjoni qed tesplora inċentivi għad-diversifikazzjoni fil-kuntest tar-reviżjoni tad-Direttiva dwar l-Akkwist Pubbliku fil-Qasam tad-Difiża u fit-tfassil tal-Proġetti Ewlenin tal-Prontezza tad-Difiża 2030.
Sa Q1 2026, il-Kummissjoni u l-Istati Membri se jibdeu l-ewwel proġett pilota dwar il-kumulazzjoni tar-riżervi tas-CRMs.

5. NIPPROTEĠU S-SUQ UNIKU U R-REŻILJENZA TAL-KATINA TAL-VALUR TAS-CRMS TAL-UE

5.1. Insahhu l-monitoraġġ tal-ktajjen tal-provvista u nikkoordinaw ir-rispons għal interruzzjonijiet tal-provvista

Waqt kriżi, l-ewwel responsabbiltà tal-UE hi li tipproteġi s-Suq Uniku, u l-Kummissjoni qed tiżgura li l-Istati Membri jahdmu flimkien u mhux kontra xulxin. Dan hu l-objettiv ewlieni tal-Att dwar l-Emerġenzi u r-Reżiljenza tas-Suq Intern (IMERA)³¹. Meta dan l-Att jidhol fis-seħh f' Mejju 2026, u abbażi tal-intelligence miġbura waqt l-implimentazzjoni tas-CRMA, il-Kummissjoni se tuża s-sett tal-ghodod tal-IMERA biex tindirizza sfidi tul il-katina tal-valur tal-UE. Fil-każ tal-attivazzjoni tal-modalitajiet ta' vigilanza jew ta' emerġenza tas-suq intern skont l-IMERA, il-Kummissjoni se tkun tista' tindirizza t-talbiet għall-informazzjoni dwar il-kapaċitajiet tal-produzzjoni u l-istokkijiet, l-interruzzjonijiet fil-ktajjen tal-provvista jew l-iskarsezzi, iżda anki twestaq xirjiet kongunti, tawtorizza t-talbiet ikklassifikati li għandhom prijorità, u tikkoordina d-distribuzzjoni tal-kumulazzjoni tar-riżervi.

Qabel jidhol fis-seħh, il-Kummissjoni diġà ġabret lill-Istati Membri biex tagħraf l-interruzzjonijiet tal-provvista u tikkoordina r-reazzjonijiet. Dan kien possibbli bis-saħħa tal-monitoraġġ tal-ktajjen tal-provvista li sar skont l-Att dwar il-Materja Prima Kritika. L-Istati Membri u l-Kummissjoni bdew jittestjaw l-istress tal-ktajjen tal-provvista strateġiċi, u l-eżerċizzji kongunti li jmiss se jiffokaw fuq il-ktajjen tal-valur tal-elementi tal-materjali tal-art rari u l-materja prima kritika relatata mad-difiża. L-Istati Membri jeħtieġ ukoll jimmonitorjaw lill-operaturi ewlenin tas-suq tul il-katina tal-valur tas-CRMs u jinnotifikaw lill-Kummissjoni jekk xi avvenimenti kbar jaf ixekklu l-operazzjonijiet regolari tagħhom. Hu importanti li ssir hidma mas-shab fdati biex jiġu vvalutati l-interruzzjonijiet tal-provvista u tissaħħaħ il-preparatezza.

5.2. Inharsu lill-UE minn interferenza ostili

Il-Kummissjoni qed taħdem biex tuża l-intelligence miġbura dwar Prattiki tas-suq potenzjalment dannużi. Għalkemm l-investituri barranin jistgħu jikkontribwixxu għall-proġetti tas-CRMs fl-UE, l-UE jeħtieġ tiżgura li dak l-investment ikun iġib valur miżjud reali għas-Suq Uniku u jaqbel mal-objettivi tas-sigurtà ekonomika tagħna. Minhabba n-natura strateġika tal-katina tal-valur tas-CRMs, il-Kummissjoni se tintegra l-Proġetti Strateġiċi tal-Att dwar il-Materja Prima Kritika bhala "*Proġetti jew Programmi ta' Interess*

³¹ Ir-Regolament (UE) 2024/2747 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-9 ta' Ottubru 2024 li jstabbilixxi qafas ta' miżuri relatati ma' emerġenzi tas-suq intern u mar-reżiljenza tas-suq intern u li jemenda r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 2679/98 (Att dwar l-Emerġenzi u r-Reżiljenza tas-Suq Intern).

għall-Unjoni” skont ir-Regolament dwar l-Investment Dirett Barrani, u b’hekk tipprovdi kontroll akbar fuq l-investment barrani fil-katina tal-valur tas-CRMs tal-UE għal raġunijiet ta’ sigurtà.

Il-programm ta’ hidma għall-2026-2027 ta’ Orizzont Ewropa se jillimita l-partecipazzjoni ta’ entitajiet Ċiniżi u ta’ entitajiet ibbażati fl-UE kkontrollati miċ-Ċina fl-azzjonijiet kollha tar-riċerka u l-innovazzjoni tas-CRMs. Il-Kummissjoni se taħdem biex tirreplika dan l-approċċ fi strumenti oħra tal-finanzjament fl-UE u thegġeg lill-Istati Membri jieħdu miżuri simili biex jappoġġaw il-finanzjament domestiku tagħhom għas-CRMs.

Filwaqt li jibnu fuq l-isforzi kollettivi tagħhom biex jissalvagwardjaw il-ktajjen tal-provvista minn prattiki ingusti tas-suq, **il-Kummissjoni, il-pajjiżi tal-G7, l-Awstralja u l-Ukrajna approvaw il-Pjan Direzzjonali tal-G7 għal swieq tal-minerali kritiċi bbażati fuq l-istandards**³². L-implimentazzjoni tal-Pjan Direzzjonali se tixpruna t-tracċabbiltà u t-trasparenza tal-katina tal-provvista filwaqt li tistabbilixxi kriterji ambjentali, soċjali u ta’ governanza biex jinbnew swieq primjum affidabbli u siguri tal-minerali kritiċi. B’hekk tkun tista’ tintuża d-domanda għal swieq primjum internazzjonalment u l-produzzjoni responsabbli ssir il-punt ta’ riferiment dinji. Il-Kummissjoni se tiżgura li d-diversifikazzjoni u r-reżiljenza tal-katina tal-provvista jibqgħu komponenti essenzjali tas-swieq ibbażati fuq l-istandards.

Biex l-investimenti tal-UE u tal-Istati Membri fi proġetti tas-CRMs jiġu protetti, hu essenzjali li jkun żgurat li l-vijabbiltà tagħhom ma tkunx tista’ tixxekkel b’manipulazzjoni predatorja tas-suq jew bi prattiki u politiki ta’ ekonomija mhux tas-suq minn fornituri preezistenti. B’koordinazzjoni mill-qrib mal-G7 u ma’ shab oħra, u f’konformità mal-Komunikazzjoni dwar is-Sigurtà Ekonomika, **il-Kummissjoni behsiebha tiżviluppa u tvarra approċċ ta’ politika sod, li jinkludi strumenti kummerċjali, biex jiżgura li l-UE tkun tista’ taġixxi malajr u b’mod deċiżiv f’każ ta’ prattiki mhux tas-suq minn pajjiżi terzi, bħal manipulazzjoni tal-prezzijiet, fil-ktajjen tal-valur tas-CRMs**³³. B’dan il-mod, il-Kummissjoni tisfrutta l-aspetti b’saħħithom ewlenin tal-UE, bħall-aċċess għas-Suq Uniku tagħha, biex tiżgura aċċess fl-immedjat għas-CRMs f’każ ta’ interruzzjonijiet tal-katina tal-provvista minn pajjiżi terzi.

Azzjonijiet li jiproteġu s-suq uniku u r-reżiljenza tal-katina tal-valur tas-CRMs
Minn Q2 2026 u kull meta jkun meħtieġ, il-Kummissjoni se timmobilizza s-sett ta’ għodod tal-IMERA biex tiproteġi s-suq intern minn interruzzjonijiet tal-provvista fil-katina tal-valur tas-CRMs.
Sa Q2 2026, il-Kummissjoni se tintegra l-Proġetti Strateġiċi tas-CRMA fir-Regolament dwar l-Investment Dirett Barrani biex iżżid il-kontroll fuq l-investment barrani f’setturi strateġiċi.
Fl-istess waqt, il-Kummissjoni u s-shab tal-G7 se jiżviluppaw swieq tas-CRMs ibbażati fuq l-istandards li jissejsu fuq kriterji ambjentali, soċjali, ta’ governanza, ta’ diversifikazzjoni tal-provvista u ta’ reżiljenza.
Sa Q2 2026, il-Kummissjoni se tiżviluppa approċċ ta’ politika sod li jkun fih strumenti kummerċjali, biex tirreagixxi kontra prattiki mhux tas-suq, bħal distorsjonijiet fil-prezzijiet, li jaffettwaw il-katina tal-valur tas-CRMs.

³² <https://g7.canada.ca/en/news-and-media/news/roadmap-to-promote-standards-based-markets-for-critical-minerals>

³³ Dahhal referenza.

6. NAHDMU MA' PAJJIŻI TERZI GHAD-DIVERSIFIKAZZJONI

6.1. Insahhu u nweessghu l-impenn tal-UE

Biex tiddiversifika l-provvisti tas-CRMs tal-UE, il-Kummissjoni qed thaddem agenda diplomatika proattiva dwar is-CRMs f'isem l-UE u b'kooperazzjoni mal-Istati Membri. Minbarra l-ftehimiet ta' kummerċ hieles u s-Shubijiet għal Kummerċ u Investimenti Nodfa, mill-2021 sal-lum ġew iffirmati **15-il shubija strategika** dwar il-materja prima ma' pajjiżi rikki fir-riżorsi, u l-UE qed tkompli twessa' **n-network** tagħha ta' shubijiet ma' shab fdati³⁴.

Dawn is-shubijiet huma maħsuba biex ikunu ta' ġid għall-UE u għal shabha permezz ta' benefiċċjazzjoni lokali. Il-ħolqien ta' valur miżjud lokali u tal-impjiegi hu essenzjali, inkluż billi l-pajjiżi terzi jkunu jistgħu jżidu l-kapaċità tagħhom lil hinn mill-estrazzjoni. B'mod generali, is-shubijiet jgħinu biex jintegraw il-katina tal-valur taż-żewġ partijiet billi jappoġġaw proġetti kongunti u jikkooperaw fuq standards ambjentali, soċjali u ta' governanza (ESG), riċerka u innovazzjoni.

L-aħħar Memorandum ta' Qbil ġie konkluż mal-**Afrika t'Isfel** fl-20 ta' Novembru 2025. L-implimentazzjoni tiegħu għandha tappoġġa proġetti konkreti bħall-Proġett Strategiku Zandkopsdrift li jipproduċi materjali tal-art rari u manganiż, u l-impjant tal-Manganiż Sulfat Monoidrat ta' Purità Għolja tal-Manganese Metal Company. Barra minn hekk, il-Kummissjoni nediet negozjati bilaterali mal-**Brazil**, sieheb strategiku bi ktajjen tal-valur importanti dwar il-materjali tal-art rari, in-nijobju, in-nikil, il-grafit, il-manganiż tal-litju u l-aluminju.

Il-Kummissjoni se tahdem ukoll biex tintegra l-katina tal-valur tas-CRMs tal-UE ma' shab strateġiċi, mal-pajjiżi tal-ftehimiet ta' kummerċ hieles (FTAs), mal-pajjiżi tat-tkabbir u tal-vicinat. Pereżempju se tiffinanzja proġetti tas-CRMs permezz tal-Qafas ta' Investiment għall-Ukrajna, li jistgħu jkunu ta' benefiċċju għall-Proġetti Strateġiċi Ukreni u jixprunaw l-implimentazzjoni tas-shubija strategika bejn l-UE u l-Ukrajna dwar il-materja prima. Meta applikabbli, se ttiprovdi wkoll strumenti finanzjarji permezz tal-Qafas ta' Investiment għall-Balkani tal-Punent biex tiffacilita l-integrazzjoni tal-ktajjen tal-valur industrijali tagħhom mal-UE. Se tippromwovi kooperazzjoni aktar b'saħħitha mal-pajjiżi tal-Vicinat, b'mod partikolari fl-Afrika ta' Fuq, dwar l-aċċess għar-riżorsi tal-blat fosfatu u tal-putassa, u fil-Golf. Il-Pjan ta' Azzjoni li jmiss tal-Patt għall-Mediterran se jkun fih firxa ta' proġetti ta' investiment li se joffru wkoll opportunitajiet ta' benefiċċju reċiproku lill-pajjiżi shab tagħna tal-Vicinat tan-Nofsinhar.

6.2. Nibnu fuq inizjattivi multilaterali biex niżguraw provvista diversifikata

Multilateralment, l-UE u s-shab tal-G20 laqgħu **Qafas għall-Minerali Kritiċi**, pjan ta' azzjoni kooperattiv biex jiżgura li l-minerali kritiċi jixprunaw tkabbir sostenibbli u l-prospertà tul il-katina tal-valur kollha³⁵. Dan il-qafas se jikkontribwixxi, fost l-oħrajn, biex jixpruna l-immappjar tar-riżorsi ġeologiċi, itejjeb l-istandards ESG u jzid l-investimenti fil-katina tal-valur tas-CRMs.

Biex tnaqqas kollettivament ir-riskji tal-proġetti tas-CRMs, il-Kummissjoni qed tappoġġa l-Alleanza għall-Produzzjoni tal-Minerali Kritiċi waqt il-Presidenza

³⁴ L-Argentina, l-Awstralja, il-Kanada, iċ-Ċili, ir-Repubblika Demokratika tal-Kongo, Greenland, il-Każakistan, in-Namibja, in-Norveġja, ir-Rwanda, is-Serbja, l-Afrika t'Isfel, l-Ukrajna, l-Uzbekistan u ż-Zambja.

³⁵ <https://www.consilium.europa.eu/mt/press/press-releases/2025/11/22/g20-johannesburg-leaders-declaration/>

Kanadiza tal-G7. Il-lista tal-proġetti appoġġati u mħabbra waqt il-laqgħa ministerjali tal-G7 ta' Ottubru 2025 hi l-ewwel pass għal sforzi koordinati li jappoġġaw il-katina globali tal-provvista tas-CRMs. L-iterazzjonijiet li jmiss għandhom jinkludu proġetti addizzjonali li jkunu jinsabu f'sett diversifikat ta' ġurizdizzjonijiet. L-Alleanza għall-Produzzjoni tal-Minerali Kritiċi u l-Pjan Direzzjonali tal-G7 għas-swieq ibbażati fuq l-istandards jixhdu l-azzjonijiet stabbiliti hawn fuq kemm fuq in-naħa tal-provvista kif ukoll fuq in-naħa tad-domanda tal-katina tal-valur tal-materja prima kritika.

Azzjonijiet għal shubijiet mal-pajjiżi terzi li jiddiversifikaw il-provvisti
L-ghodod diplomatiċi u ekonomiċi tal-UE fil-kuntest ta' Tim Ewropa se jappoġġaw ukoll il-konkluzjonijiet ta' kuntratti bejn il-kumpaniji tal-UE u ta' pajjiżi terzi
Il-Kummissjoni se tnedi negozjati għal shubija tas-CRMs mal-Brazil. Il-Kummissjoni se ssahħah il-kooperazzjoni mal-Viċinat tan-Nofsinhar, b'mod partikolari bil-Pjan ta' Azzjoni tal-Patt għall-Mediterran li se tippubblika fiż-żmien li ġej.
Il-Kummissjoni se tisfrutta l-Alleanza għall-Produzzjoni tal-Minerali Kritiċi tal-G7 biex tnaqqas ir-riskji tal-proġetti tas-CRMs fl-UE u fil-pajjiżi shab.
Il-Kummissjoni se tkompli timbotta l-impenn kondiviz u l-ispinta qawwija għad-diversifikazzjoni fil-livell tal-G20, fil-qafas tal-Qafas tal-Minerali Kritiċi tal-G20.

KONKLUŻJONI

Għalkemm l-Unjoni Ewropea stabbiliet agenda ċara biex tiżgura l-provvista tagħha tal-materja prima kritika, id-dipendenza qawwija attwali mistennija titnaqqas biss gradwalment u fi żmien medju. Minhabba l-iskala tal-isfida, azzjoni kollettiva kuragġuża u kongunta tal-UE u tal-Istati Membri biss tista' tappoġġa lill-industrija Ewropea fi sforz fuq skala kbira ta' diversifikazzjoni bil-mobilizzazzjoni ta' firxa ta' għodod, kompetenzi, u kapacità finanzjarja għall-iżvilupp ta' katina tal-valur stabbli u effiċjenti tas-CRMs tal-UE.

Il-Pjan RESourceEU jistabbilixxi għadd ta' azzjonijiet li jsahħu l-politika tad-diversifikazzjoni tal-UE b'impatt fl-immedjat halli tiżdied malajr ir-reziljenza tal-UE għal interruzzjonijiet fil-ktajjen tal-provvista u biex is-swieq jingħataw direzzjoni politika ġdida għal żmien medju. Azzjonijiet bħal dawn se jissahħu bil-ftuħ ta' Ċentru li se jimmaniġġja għodod dedikati u mekkaniżmi ta' appoġġ għall-prezzijiet u li se jkollu l-kapaċità biex jippromwovi d-diversifikazzjoni, l-iżvilupp tal-proġetti u r-reziljenza tal-katina tal-valur tas-CRMs tal-UE. Iċ-Ċentru se jkun appoġġat bl-impenn finanzjarju tal-Fond Ewropew għall-Kompetittività, propost bħala parti mill-qafas finanzjarju pluriennali futur.

Id-diversifikazzjoni tal-provvista tal-materja prima kritika trid issir prijorità politika ewlenija tal-UE tul is-snin li ġejjin. Għal dan il-għan, il-Kummissjoni se tqawwi l-isforzi tagħha billi timmobilizza l-istrumenti ta' politika u finanzjarji kollha, biex twessa' l-bażi tal-fornituri tas-CRMs tal-UE, issahħah l-estrazzjoni u r-riċiklagġ domestiċi, u tnaqqas id-dipendenzi żejda attwali tal-materja prima kritika. Il-Kummissjoni Ewropea tappella għal aktar kooperazzjoni fil-materja prima kritika mal-Parlament Ewropew, mal-Istati Membri tal-UE, mal-pajjiżi terzi shab, mal-partijiet ikkonċernati industrijali u mas-soċjetà ċivili. Il-Kummissjoni tistieden lill-Kunsill Ewropew japprova dan il-Pjan. Is-suċċess ta' RESourceEU jiddependi fuq hidma id f'id.